

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 peltsor egyszeri hirdetése
 15 f. Rözmények sora 40 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Szerkesztőség és
 :: kiadóhivatal ::
 Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 □□ és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye. □□**

Október 16-ikán

újra összeül a képviselőház, amelyben éppen egy hónappal előbb — szept. 12-ikén — mutatkozott be a Wekerle-kormány. A Ház még a régi összetételében van ugyan, de azért a kormány az eltelt rövid egy hónapot úgy használta fel, mintha máris az elkövetkezendő népparlament részére dolgoznék. Nagy reformokat készített és készít folyton elő, melyek gazdag munkaprogramját fogják képezni az ülészaknak.

Ezek között legkorszakosabb alkotás természetesen legelső sorban maga a demokratikus választójog, melynek törvénytervezetét a választójogi miniszter a mostani száguldó nagy időkhöz méltóan, gyors munkával, egy hónap alatt elkészítette s amely tervezet — noha még előbb az utolsó simítások retortáján megkeresztül — még ennek az ülészaknak elején, kész törvényjavaslat alakjában multhatatlanul a Ház asztalára kerül s amelyről beavatottak értesülései és a pozsonyi megkölösvári népgyűléseken Batthyány és Apponyi grótok ajkáról elhangzott felelős kormánynyilatkozatokból bizvást megállapítható, hogy az államalkotó magyarság érdekeit és történelmi vezető jogait nemcsak hogy nem csorbítja, hanem még inkább megerősíti s emellett mégis a legszélesebb s eddig mellőzött népreteget vonja be az alkotmány sáncaiba. Remélhető az is, hogy ennek a demokratikus választójogi törvényjavaslatnak már a Ház mai összetételében is meglesz a többsége.

Egyéb életbevágó intézkedések, amelyeket a Wekerle-kormány egy hónap alatt vagy már megtett, vagy előkészített és vinni fog a törvényhozás elé: mind népjóléti dolgok, mintha máris egy igazi népparlament intézné azokat.

A nép java: a legfőbb jó. Ez a gerince, tengelye, veleje a Wekerle-

kormány egyhónapos intézkedéseinek, melyek közt ismét előtérbe toltult a köztisztviselők helyzetének javítása. A Tisza-kormány 35%-os háborús segélyéhez képest Wekerle 100—50%-os segélyt ad. Ez óriási haladás. És hozzájön majd a pragmatika meg a tisztviselők fizetésének általános rendezése. Ez mind benne van a Wekerle programjában, mint ahogy benne van sok más szociális jellegű intézkedés: a rokkantak, hadiárva és özvegyek ellátásának, anya- és gyermekvédelemnek és az egész közegészségügynek hatványozott gondozása. És benne van az is, hogy végül Wekerle rendet akar teremteni az államháztartásban.

Minderről kész törvényjavaslatok kerülnek a törvényhozás elé, amelynek kötelessége, hogy már — mai összetételében is — mint népparlament szavazza meg a kormány népjóléti javaslatait. Ha pedig ezt nem tenné, akkor napjai megszámlálvák. Jöjjön a helyébe az új választójogi törvény alapján — egy igazi, új, demokratikus népparlament!

A tisztviselők érdeke.

Egyre kiáltóbban igazolódik be, hogy a tisztviselők helyzete elviselhetetlen. Egyre súlyosbodnak az okok, amelyek miatt sorsuk enyhítésén egyre jobban kell töprengeniök. Mert elvégre is be kell látniök, hogy az állami segítség sem lehet mindig kiapadhatatlan forrás és élesztár rájuk nézve. Azért nem csoda, ha a tisztviselők figyelme önönmaguk, tömörebb egyesülésre való hivatásuk, öngyámolító rendeltetésük felé is irányul. Eddigi testületi és egyesületi életük inkább fantasztikus vonalakkal megrajzolt kép volt élet és kifejezés nélkül, amelybe elevenséget legfeljebb az időnként fellobbanó elégtelenség öntött.

Most az élet viharai több mozgást, önműködést, akadálytalanabb erő kifejtést követelnek meg tőlük, ha a létért vívandó küzdelem tengerében elmerülni nem akarnak. Innét az országos tisztviselői gyű-

léseken az egyre sürgetőbb áhítozás a szolgálati pragmatika után. Bár a kormány ennek mielőbbi megadását már határozottan megígérte, mégis azon a nézetten vagyunk, hogy ennek megvalósítása még nem fog megnyugtató üdvöt jelenteni a tisztviselőkre nézve, ha testületi életükben más becsesebb tartalmat nem tudnak kidomborítani. Azt, ami a szolgálati pragmatikának is a legszilárdabb létalapját fogja képezhetni.

Értem a legegyszerűbb testülettől kezdve a legösszetettebb egyesületig azt a szociális érzést, a szociális életnek és működésnek azt a berendezését, amely több erőt és vállvetett munkásságot vált ki a tisztviselőkből, a paragrafusok nyűgének nagy részétől tehermentesíti és hivatalos teendőik becsületes elvégzésén felül még arra is képesíti őket, hogy egymáson anyagilag is segíteni iparkodjanak. Ez utóbbira hatványozottan kell törekedniök.

Hiszen a mai szörnyű megpróbáltatások idején fájdalmasan gondolhatnak annak az esetnek a hiányára, hogy ha a multban önrendelkezőbb készséggel, vállalkozóbb szellemmel és szabadabb cselekvőképességgel pár millió koronányi egyesületi vagyona tettek volna szert, akkor ma kevésbbé kellene érezniök a végzet sújtoló kezét; kevesebb lelkiismereti furdalással kellene arra a keserű tapasztalatra jutniök, hogy az állam a maga alkalmazottainak existenciáját képtelen biztosítani. Pirongató szemrehányással igazolódik be ugyanis, hogy az állam szörnyen ráfizet ott, ahol megnehezítette, illetőleg lehetlenné tette a tisztviselők testületi, illetőleg egyesületi anyagi önfelkészítését vagy pedig a tisztviselők *vállalkozóbb készség híján* képtelenek voltak önmagukon anyagilag — ha kellett — gazdasági úton is segíteni. Itt egy nagyhorderejű várakozás kellene, hogy eltöltse lelkünket. Azt hiszem, mindnyájan a háború igen értékes vívmányának tekinthetnők, ha annak viharai nemcsak az ellenséges városokat, hanem azt a *nagy szociáletikai visszáságot* is döntenék romba, hogy ha egyeseknek lehet és sikerül is rövid időn belül törvénytelenül milliókat érő haszonra szert

**CSEMEGÉK, CUKORKÁK
 LEGJOBB MINŐSEGBEN**

KLEIN JENÓNÉL

BODEGA

FŐUTCA : TELEFON
 46. SZ. : 162. SZ.

tenni. ugyanakkor a tisztviselőknek leginkább azért, mivel a felsőbb rendeletek a hathatósabb testületi és egyesületi anyagi önfelügyelést fokozottabb mértékben elő nem mozdították, lehetetlen a mindennapi megélhetést tisztességesen megkönnyíteni. Meglehet, hogy ezen a szolgálati pragmatika segíteni fog; ám leginkább fognak segíteni maguk a tisztviselők, hogy — habár megkésve, mégis — mielőbb kellő vezetés mellett működésük helyén testületenként, illetőleg nagyobb egyesületek keretében egymásközt gazdasági tevékenységre berendezkednek, kisebb-nagyobb birtokok vásárlásába, avagy bérlésébe becsatlakoznak s ezek hasznosításáról maguk gondoskodnak. Igaz, hogy evégett nagyobb erőt kifejthessenek, nagyobb áldozatokat is kellene hozniok. Ám ezek egyesült erővel meghoznák a többszörös gyümölcsöt s kétségtelenül a megélhetést is megkönnyítene! A nagy idők ilyen nagyobb és körültekintőbb elhatározásokat kívánnak a tisztviselőktől is! Még pedig a saját érdekében!

Dr. Janicssek József.

Hadiárvek. Rokkant katonák. Hősök emléke.

A sárosvármegyei hadiárvek alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1917. okt. 9-ikéig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	K. 55,315-89
Lefkovits Miksa eperjesvidéki körjegyző útján Kundra János sós-gyülvézi lakos adománya	50—
Roskoványi József töltészi körjegyző útján Lipka Jánosné adománya	10—
Fekete Béla lemesi szolgabíró útján Murajda János somosi lakos adom.	20—
Schütz Emil szemelnyei körjegyző: Hutás közs. szappankioszt. feleslege	252
Gurkó József berzeviczei körjegyző útján Valyus Gergely berzeviczei lakos adománya	30—
Szepesi János sároskőszegi körjegyző: cukor-elosztási felesleg 41 korona	

TÁRCA.

Dicséret legyen...

Dicséret legyen és dicsőség Embertől, ki hozzád kiáltoz,
És szótömjénnel, szív füstjével
Neked epedt-fáradtan áldoz.
Ki utadat botlással futja —
Halleluja!

Dicséret legyen és dicsőség Mindenkitől, ki szomját érzi;
Ki tudja, hogy Ábel vérevel
Bűnét folyvást, egyre tetézi.
Mert bukások közt viszen az útja —
Halleluja!

Dicséret legyen és dicsőség A megbűnhődöttől, megszenvedettől.
Ki folyton téved, folyton vérezik
Teste kiverten ezer sebtől.
Hogy lobogóját emelje újra —
Halleluja!

Marencsin Zoltán.

Epizódok a kárpáti téli csatából.

Rég ideje már annak, hogy csapataink a Kárpátokban olyan harcokat és fáradaimokat kellett, hogy kiálljanak, amelyek példátlanok a modern háború történetében. Derék csapataink azóta sok új harcot vívtak meg, sok új hős-

30 fill., szesz-cioszt. felesleg 16 kor.
Kreisz Herman sároskőszegi lakos
20 kor. 77-30
Hanusovszky Imre útján Tomas eperjesi lakos által az abosi búcsún gyűjtött összegből 50—

Összesen: K. 55,555-71

A fentebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Együttal a mélyen tisztelt *adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és sikeres fáradozásukért* — a hadiárvek nevében — hálás köszönetet mondok.

Eperjes, 1917. okt. 9. DR. MÁRIÁSSY BÉLA s. k.,
Sárosvárm. árvászekének elnöke.

Az eperjesi hadiárvek alapjára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

a) a városi pénztár útján:

A gyűjtés eredménye okt. 12-ikén K. 35,267-48

Midőn ez adományokért az árvek nevében a leghálásabb köszönetnek adok kifejezést, arra kérem városunk nemesszívű, áldozatra kész közönségét, méltóztassék újabb adományokkal lehetővé tenni, hogy azoknak árvaíról, akik éretlünk is meghaltak, méltóan gondoskodhassunk. Adományokat úgy a városi pénztár, mint az EPERJESI LAPOK szerkesztője készséggel elfogad és e helyen nyújtja.

Eperjes, 1917. október 12. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Az eperjesi rokkant katonák alapjára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

a) a városi pénztár útján:

A gyűjtés eredménye okt. 12-ikén K. 3146-74

Eperjes, 1917. október 12. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Az eperjesi hősök emlékére az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

A gyűjtés eredménye 1917. október 12-ikén ... 52,046 kor. 97 fill.

Eperjes, 1917. október 12. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Az Eperjesi Kereskedők Társulata

által létesített *hadialapra* az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

Fried Simon	105-10
Kun Sándor	10—
N. N.	5-20
Eddigi gyűjtésünk	1407-38
Összesen	1527-68

Eperjes, 1917. október 12. HOLÉNIA BÉLA s. k.,
elnök.

KÖZELLÁTÁS.

Piaci árúrok, kofák s viszontelárúsítók csak d. e. 11 óra után vásárolhatnak a piacon élelmicikkeket. Saly s. k., rkapitány.

Közellátás ügyosztályai a városházán:

Gabona-, lisztügyekben Magyar József h. polgm.
Hús, szalonna, zsír, szappan, tej, tejterm., tojás Saly Győző főkapitány
Tüzelő- s világítóanyagok (szén, fa, kőolaj) Bretz Sándor v. építész
Cukor, kávé, fűszerek, élelmi s ruház. cikkek Theisz Géza számvevő
Burgonya, káposzta és különféle főzelékek .. Bereczky Viktor üo.-vez.

Az esetleges visszaélések elkerülhetése s az ellenőrzés megkönnyítése céljából a rendőrség kéri a közönséget, hogy a cipőre erősített s a cipő árát feltüntető *cedulát* a cipő megvétele után *a cipővel együtt* vegye át s azt semmisítse meg.
Eperjes, 1917. okt. 13. Saly s. k.,
rkapitány.

A *leölt sertések és termékeiknek* (szalonna, hajt, zsír, füstölthús, sonka, szalámi stb.) *vasúton*, hajón vagy gépkocsin való *szállításához* az Orsz. Közélemezési Hivatal elnökének 94,900. számú rendelete alapján szállítási igazolvány szükséges. Figyelmeztetem a város közönségét, hogy saját érdekében cselekszik akkor, ha a szállítási igazolványt nem már a sertések leölése után, hanem azt megelőzőleg kéri meg, nehogy az igazolvány kiállításával elkerülhetlenül járó időtartam alatt az árú esetleg minőségben szenvedjen.
Eperjes, 1917. október 13. Saly s. k.,
főkapitány.

SZÉCHENYI-KÖR.

Jótekonycélú hangverseny. A Széchenyi-kör igazgató-választmányának határozata szerint a *Kör november 3-ikán*, szombaton délután 6 órakor *nagyszabású művész hangversenyt* rendez a városi Vigadó nagytermében. A tiszta jövedelmet az *eperjesi hadiárvek és a Széchenyi-kör javára* fogjuk fordítani. A Kör elnökségének sikerült erre a hangversenyre megnyerni a *világhírű holland művészt: Son Harryt*, a m. kir. *Operaház és a Philharmonikusok első szólo-cellistáját és a m. kir. Operaház nagyevű, bájos énekesnőjét: Pálffy Boriskát*. A hangverseny tehát valóban művészi esemény lesz. Jegyek 10, 8, 6, 4, 3 kor. árban a Kör pénztárosánál, Holénia Bélánál (Fő-utca 71. sz.) kaphatók. Felülfizetéseket a jótekonycélra hálás szívvel fogadunk és hirlapilag nyugtázunk.

foglaltak állást. A harc a Círnaból Baligrodba vezető műútért folyt, amely Jablonkit is érintette és amely messzi vidéken a nehéz tűzesség számára egyedül használható út volt. Az oroszok ezen az úton akartak a magyar földrre betörni.

Mihelyt az ezred elfoglalta állását, megváltozott az idő és beköszöntött az utótel. Eső helyett sűrű hó hullott és az állásban összegyűlt víz befagyott. Egyik napról a másikra a völgyet mocsarai és ingoványai tükörsima jégkéreggel öltöttek. A hideget még elviselhetlenebbé tette a viharos, metsző szél, amely velőkig hatolt. Derék katonáink fedezék nélkül, védtelenül voltak kitéve a zord időnek; mégis nemcsak állhatatosan, csüggedetlenül kintartottak és az oroszok súlyos támadásait visszaverték, hanem vakmerő rohammal ki is ragadták az ellenség kezéből az uralkodó magaslatokat.

A február 27-ikéről 28-ikára virradó éjszaka általános támadásra adtak parancsot. Hajnalhasadtakor kezdődött az előretörés. A hegyek hóborította kúpjait sűrű köd fődte, amelyen csak nehezen tűztek keresztül a nap sugarai. Suttogva adták tovább a katonák a jelzést. Mint az árnyak, mint a kisértek, haladtak előre a hóköpenybe burkolt alakok. Már odaértek az oroszok közelébe és a drótvágó-ollók megnyisszantak az oroszok akadályain; de az ellenség is résen volt és észrevette a támadókat. Nyomban rá dühöd elhárító tüzelés indult

Nagylel
megyénk ér
utalt ki a sár
a Kör népn
előirányzat
fedezésére.
hálás köszö
Új alapít
lis és derék
alapító-tagja
határozásáért
köszönetet m

Szereteted

Közeleg a
resztény csne
Már ennek
minket a 4-ik
sajnosan most
egész emberisé
karácsonyi ajá
ridég ellenség
a zord csatame
ben a világhá
fájdalom és ke
mégis mindann
és áhitattal go
nepere, mikor
hit egyszerű ka
és békesség fény
hit glóriáját s je
De felcsillog
karácsonyfákon
az emberi jóléte
sok ajándék, s
mindmegannyi
és boldogságnak
kís társaságnak
krisztusi jászol
kérni fogja a mi
beri szeretet, a
szeretet, melyen
lőlség, az ellen
barbárság, újra
lelkekben és sziv
szeretet és megé

meg. A puskák
kattogásába bele
dördülése, a sra
a kis hegyi ágyú
nem tartóztatja
akadály. Rettené
vonalát és elfogl
hegyet. Több m
jutott e támadás
Ám a roham
maradt a pihen
nyomban tűz alá
és az oroszok új
első zászlóalj, ar
Lubne-ig nyomu
parancsnokot fog
tudta tovább fo
ellenséges tömeg
támadásra és a f
hódított hegyet t
lyen tagozva roha
hullámuk a másil
káig tartott a tu
bele az ellenség g
A tűzben és a köz
dása rendre össze
Másnap regge
dött. A heves tűz
terszerűleg meg
lejtőjét. A homá
kísérletet tettek, h

Nagylelkű segély. *Tahy* József, vármegyénk érdemes alispánja 3100 kor. segélyt utalt ki a sárosvármegyei közművelődési alaphól a Kör népművelési szakválasztmányának 1917. évi előirányzatánál mutatkozó költségvetési hiány fedezésére. A nagylelkű segélyért ezúton is hálás köszönetet mond a *Kör elnöksége*.

Új alapító-tag. *Holénia* Béla, Körünk agilis és derék pénztárosa 200 koronával a Kör alapító-tagjainak sorába lépett. Nagylelkű elhatározásáért a Széchenyi-kör elnöksége hálás köszönetet mond.

HIREK.

Szeretetadományokat hű véreinknek!

Közeleg a béke és a szeretet legszebb keresztény ünnepe: a karácsony szent ünnepe.

Már csak mindössze kilenc hét választ el minket a 4-ik háborús karácsonytól, amely sajnos most sem hozza meg számunkra az egész emberiség által annyira óhajtott legszebb karácsonyi ajándékot, a békét, hanem újra rideg ellenségként találja az emberek millióit a zord csatamezőn. S bár mindnyájunk szívében a világháború-okoza mélységes gyász, fájdalom és keserűség érzése lappang, azért mégis mindannyian bizonyos benső érzéssel és áhitattal gondolunk a karácsony szent ünnepe, mikor újra felcsillog az ősi keresztény hit egyszerű karácsonyfáján az emberi szeretet és békesség fénye, hogy körülövezze a krisztusi hit glóriáját s jelezze a krisztusi hit örök diadalát.

De felcsillognak az apró mécések a díszes karácsonyfákon is. Felcsillognak, hogy jelezzék az emberi jólétet és boldogságot. Tömegtelen sok ajándék, szaloncukor, mézeskalács stb. mindmegannyi jelképe lesz az emberi jólétnek és boldogságnak, de jelképe lesz annak a csendes kis társaságnak is, mely a karácsonyfa alatt a krisztusi jászol előtt imára kulcsolt kezekkel kérni fogja a mindenható Istent, hogy az emberi szeretet, a barátság, a hit és felebaráti szeretet, melyen immár 4 év óta gázol a gyűlölség, az ellenségeskedés, a vérözön és a barbárság, újra foglalja el helyét az emberi lelkekben és szivekben, újra legyen békesség, szeretet és megértés az emberek között s újra

induljon meg a fejlődés és haladás a keresztény és nemzeti demokrácia alapján, mely a népek, nemzetek javát, boldogulását és boldogságát célozza.

S most, midőn a világháborúnak talán legborzalmasabb perceit éljük, most, midőn vitéz és hű hadseregünk nemcsak a makacs ellenféllel, de a természet rettenetes elemével, a zord hideggel is meg fog viaskodni, kell hogy minden gondolatunk, szívünk, lelkünk minden érzése és dobbanása feléjük irányuljon és szálljon. Kell, hogy folyton és szakadatlanul segítségük és támogassuk őket s kövessünk el mindent, hogy ott a lövészárokokban, ott a gránátölcsériben, ott a jégkúpok alatt küzdő és didergő harcosainknak legalább annyira, amennyire lehet, talán pillanatokra vagy percekre tegyük lehetővé az életet szépnek és jónak. Érezzék ők is, hogy van még egy más élet a harc- és vérmezőn kívül és ez az otthoni kedves, nyugalmas élet, amelyből csak éppen ők hiányzanak immár 4-ik éve.

Várászoljuk eléjük a csillogó karácsonyfát, mely alatt a szerető gyermek, a jó testvér, az aggódó szülő, a hű hitves és a bánkódó jegyes áhítóan gondol a távolban küzdő hozzátartozójára és halkán imádkozik érte, kéri a jóságos Isten kegyét és oltalmát számára.

Állítsuk föl tehát ott a harctéren is az emberi szeretet és jóság karácsonyfáját, halmozzuk el azt is minden jóval, minden széppel, hogy jelképezze a mi határtalan szeretetünket és ragaszkodásunkat azok iránt, kik életükkel és vérével védték és védik az ezeréves magyar hazát, a mi kedves otthonunkat.

Ezért tehetsége szerint mindenki járuljon hozzá ahhoz, hogy Eperjes város és Sárosvármegye közönsége a szent karácsonyi ünnepeken saját hű fiait — kik legnagyobb részét a régi 67-es háziezredünk kötelékében oly legendásan harcolnak — méltóan jutalmazza meg, s a város és vármegye közönségének hivatott képviselői pedig nyújtsák át azokat személyesen, hogy a mi ragaszkodásunkból és szeretetünkől ők erőt, kitarást és bátorságot merítsenek a további nagy küzdelemhez, amely bizonyára meg fogja hozni nemsokára az áldásos békét, amely után a népek, nemzetek milliói annyira áhítoznak.

Fa.

meg. A puskák [ropogásába és a géppuskák kattogásába belevegyült a gránátok fülsiketítő dördülése, a srapelnek üvöltése és csattanása, a kis hegyi ágyúk ugatása. De a bátor 25-ösöket nem tartóztatja fel sem a golyózápor, sem az akadály. Rettenetes erővel áttörnek az ellenség vonalát és elfoglalják a gondosan megerősített hegyet. Több mint 900 fogoly és 7 géppuska jutott e támadásnál a kezükre.

Ám a rohamcsapatoknak nem sok ideje maradt a pihenésre. Az ellenség tüzésége nyomban tűz alá fogta az elfoglalt magaslatot és az oroszok új csapatokat vetettek előre. Az első zászlóalj, amely egy századdal egészen Lubne-ig nyomult előre és ott egy zászlóaljparancsnokot fogott el egész törzsével, nem tudta tovább folytatni előnyomulását, mert ellenséges tömegek hömpölyögtek elő ellentámadásra és a földolog az volt, hogy a meghódított hegyet tartásák. Sűrű vonalakban, mélyen tagozva rohamoztak az oroszok, de egyik hullámuk a másik után tört meg. Egész éjszakaig tartott a tusa, de hasztalanul hajszolta bele az ellenség gyalogságát védelmi tűzünkbe. A tűzben és a közelharcban valamennyi támadása rendre összeomlott.

Másnap reggel újabb előnyomulás kezdődött. A heves tüzéségi tűz ellenére csapataink tervszerűleg megszállták a Manilowa keleti lejtőjét. A homály védelme alatt az oroszok kísérletet tettek, hogy megváltoztatott taktikával

ragadják magukhoz a sikert. A vaksötét éj lepleben sikerült egyik erős osztagunknak egy vízmosásban vonuló első vonalunkon rajtaütéssel áttörniök és azon igyekeztek, hogy sikerüket tovább kiépítve, hátbatámadással szorítsák vissza csapatainkat és így kerítsék ismét hatalmukba az elvesztett magaslatokat. De nem számoltak eléggé csapataink szívósságával, állhatatosságával, minden dicséretet felülmúló vitézségével és a vezetők lélekjelenlétével. Kisebb-nagyobb csoportokban tömörültek a katonák tisztjeik körül és így szálltak szembe az oroszokkal. A gyalogsági tűz nem igen szólott, mert az ellenség túlságosan közel volt ahhoz, hogy a löfegyvereket használni lehetett volna. Puskatussal, szuronnal, késsel és ököllel folyt a harc. A gyalogsági tűz teljesen elnémult és szinte nyomasztó csöndben zajlott a rettenetes viaskodás. A csöndet csak olykor-olykor szakította meg egy tiszt revolver rövid, éles csattanása, vagy egy sebesült kiáltása. De az ellenségnek ez a kísérlete is eredménytelen maradt; több mint 200 sebesült és sebesületlen fogoly és halott hátrahagyásával megverve menekült a végén.

Csapataink hősiessége, bátorsága, állhatatossága és erkölcsi kiválósága ismét győzelemhez segített minket a sokszoros számbeli fölényben lévő ellenség felett. A csata örök időkre arany betűkkel lesz beleírva az ezred történetébe.

Hősi halál. *Derfényi* Lászlót, a 32-ik vadász zászlóalj többszörösen kitüntetett zászlósa, aki szept. 24-ikén az északi harctéren vívott ütközetben halálosan megsebesült, okt. 1-jén nagy katonai pompával temették el a galíciai Losiaczon.

Hősök jutalma. Ófelsége a király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásukért *Eröss* Dezső 67-es őrnagynak a 3. oszt. hadiékítményes katonai érdemkeresztet a kardokkal adományozta és elrendelte, hogy *Varga* Ferenc 66-os főhadnagynak, *Braun* Géza 66-os tart. hadnagynak a kardok egyidejű átadása mellett az újbóli legfelsőbb dicső elismerése, *Krumenacker* Dezső 67-es századosnak, *Jonasch* Károly 67-es tart. hadnagynak, valamint *Hubka* Károly és *Újházy* Lajos m. kir. népfk. hadnagyoknak a 67. gy.-ezrednél a kardok egyidejű átadása mellett a legfelsőbb dicső elismerése tudtul adassék. Az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálataiért *Pitsch* Gusztáv, a vezérkarhoz beosztott 66. gy.-e-beli százados a legfelsőbb dicső elismerésben részesült, *Olsavszky* Géza 66-os tart. hadnagy pedig a koronás arany-érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján kapta. Ófelsége megengedte, hogy *Jäger* Ottó 67-es tart. főhadnagy a német császár által neki adományozott 2. oszt. vaskeresztet elfogadhassa és viselhesse.

Új főmérnök. A kereskedelmi miniszter *Imre* Géza kir. mérnököt főmérnökévé nevezte ki.

Joggyakornoki kinevezés. A kassai kir. ítélőtábla elnöke dr. *Köszeghy* László eperjesi lakost a kassai kir. ítélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká kinevezte.

Házasság. *Ardó* Alfréd nagybérlo házasságot kötött nagydombai és marosdécsei *Décsey* Mártával Budapesten.

Eljegyzés. *Szilasy* Hermin kir. kath. főgimnáziumi r. tanár eljegyezte özv. *Órlós* Józsefné Wick Mária úrinőt Budapesten.

Hymen. Dr. nemes-szeghi *Czapkay* Miklós miniszteri fogalmazó, volt szófiai szakudósító, kisszebeni földbirtokos eljegyezte budavári *Ország* Elemér miniszteri tanácsos és neje Győrössi-Csepregy Terus leányát, Ducyt.

Vármegyei közgyűlés. Sárosvármegye törvényhatósági bizottsága október hó 29-ikén d. e. 10 órakor tartja rendszeres évnegyedi közgyűlését. Ezen közgyűlésen tárgyalja a bizottság az 1918. évi költségvetést és az 1918. évi törvényhatósági költségelőirányzatot, mely utóbbinak keretében egy évre 10%-nyi törvényhatósági útdó megszavazását hozzák javaslatba.

Halálozás. Kónyai *Kyss* Klotild okt. 9-ikén d. u. fél 6 órakor Eperjesen meghalt. Temetése okt. 11-ikén a legnagyobb részvét mellett a róm. kath. egyház szertartásai szerint ment végbe.

Flórián Ambrus ny. áll. faipariszkolai igazgató, életének 56-ik évében október 12-ikén Eperjesen meghalt. Temetése október 14-ikén d. u. fél 4 órakor megy végbe a róm. kath. egyház szertartásai szerint.

Halottaknapja. Az eperjesi temetőben nyugvó hőseink sírjának halottaknapján leendő földszítésére alakuló bizottságok egységes irányítására a polgármester dr. *Holénia* Gyula városi főorvost kérte fel. Közönségünk gyöngéd kegyelete és dr. *Holénia* Gyula agilitása máris teljes biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy elesett hőseinkről való megemlékezés méltó lesz Eperjeshez.

Nyugdíjasok háborús segélye. Az igazságügyi, belügyi s a vallás- és közoktatásügyi tárca, valamint az országos tanítói nyugdíj- és gyámalap nyugdíjasai, özvegyei és szülőtlén árvái részére az 1917. évre járó háborús segélyek az eperjesi m. kir. állampénztárnál már kiutalványoztattak. Az érdekeltek a segély felvétele végett nevezett állampénztárnál jelentkezhetnek.

Polgárórség Eperjesen. A polgárórség is, mint sok más a háború kényszerítő hatása alatt, önszegélyezés okából jött létre. Végre Eperjesen is megalakult a polgárórség, melynek tagjai arra vannak hivatva, hogy a piaci visszaéléseknek végét vessék. A polgárórok célja, hogy rendet teremtsenek a piacokon, megakadályozzák az élelemzuzorát s a közönséget támogassák nehéz életküzdelmében. Az eperjesi polgárórok vörös karszalagot fognak viselni „Polgárőr” felirással. A polgárórség tagjai, altruisztikus céljukhoz méltón, önként jelentkeznek az órségbe. Számuk egyelőre oly jelentéktelen, hogy nemes hivatásuknak nem lehetnek eleget, ha a közönség köréből nem jelentkeznek eléggé nagy számmal. Felkérjük a közönséget, hogy saját érdekében minél sürgősebben s minél nagyobb számmal jelentkezék a polgárórség soraiba. A belépni szándékozók Saly Győző rendőrfőkapitánynál jelentkezhetnek.

Nyugtázás. Isonzó-frontról fiától jó hírt kapott apa 100 koronát adományozott az Első Eperjesi Szegénygyermek Felruházó Asztaltársaság hadiárvaínak.

Hölgyeink figyelmébe ajánljuk Eperjes város polgármesterének következő hirdetésnyét: „Közönség, hogy az Országos Hadsegélyező Bizottság ruházati albizottsága kilogrammonként 21 korona előállítási áron jóminőségű gyapjúfonalat hoz forgalomba, és felkérem Eperjes város m. tiszt. közönségét, hogy ebbeli szükségletét velem 3 nap alatt írásban közölni sziveskedjék. A gyapjúfonál kereskedői úton nem kapható és csupán előjegyzés alapján lesz az azt közvetlenül felhasználók részére a főispán úr által megrendelve. Értesítem egyúttal a m. tiszt. hölgyközönséget, hogy a Hadsegélyező Hivatal katonáink és hadifogságban szenvedő testvéreink részére nagyon szívesen fogad a forgalomba hozott gyapjúfonálból készített rövid harisnyákat, zoknikat. Kérem ezért a bejelentésben megemlíteni, hogy a gyapjúfonál saját szükségletre avagy elajándékozandó harisnyák készítéséhez kívántatik-e? Eperjes, 1917. okt. 11.”

„A Társaság” svéd száma. A stockholmi tárgyalások révén olyannyira aktuális Svédországról érdekes számot adott e héten a A TÁRSASÁG. A vezércikk az északi vezető semleges állam jelentőségét méltatja. Vészi Margit, a Stockholmba kerülő idegen finom megfigyeléseiből ír meg sok vonzó apróságot. Dobay István svédországi úti emlékeiből közöl öt színes vázlatot. Heidenstam Verner, a kiváló svéd elbeszélő gyönyörű novellája egészíti ki a gazdag szám tartalmát, amelyet pompás aktuális fényképek díszítenek. A TÁRSASÁG előfizetési ára egészévre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, IV., Reáltanoda-utca 18. sz.).

Elveszett egy arany karkötő. Sztankóczy István, a 66-ik ezred zászlósa elvesztett e napokban egy antik arany karkötőt. A becsületes megtaláló 50 korona jutalomban részesül.

Villamszerelők, dinamógépkezelők és kazánfűtők tanfolyama hétfőn, október 15-ikén este 7 órakor kezdődik a m. kir. állami faipari szakiskolában. Résztvehet mindenki, aki magyarul írni, olvasni és számolni tud. Beiratási díj 2 korona. Vizsgadíj 10 korona.

Jogász-élet. Az Eperjesi Joghallgatók Testülete szept. 28-ikán tartotta alakuló-gyűlését, amelyen elnökül Böhm Bertalan II. é., alelnökül Sennovitz Kálmán II. éves joghallgatót választották meg, főjegyző Körtvélyessy Pál, aljegyző Jármay László, könyvtáros Weiszer Sándor I. éves joghallgatók lettek. A pénztárosi tisztelet Renwers Gusztáv, az ellenőrit Homicskó Jenő IV. éves joghallgatók látják el.

Kinevezés. Az eperjesi egyházm. főhatóság Csiszárík Béla okl. tanítót a szánkói kántortanítói állomásra kinevezte.

Jövedelemadó-tárgyalások. A jövő hét folyamán a következő adójavaslatok kerülnek tárgyalás alá: **október 16-ikán**

Augusztinyi József	Varga Bertalan
Havrilsák Mihály	Hadzima János
Bodnár András	Keil Ármin
Wollner Mór	Maire János,

október 17-ikén

Treitel Izrael	özv. Grün Hermanné
Weisz Jónás	Kannengiesser Lipót
Sztopnitzy Mór	Kannengiesser M.-né
Gerő Mihály	özv. Bloch Salamonné,

október 18-ikán

Klein János	Spira Miksa
Rosenwasser Leo	Goldberger Henrik
Spira Henrik	Wohl Izidor,

október 19-ikén

Moskovits Lipót	Spitzer Mór
Lefkovic Mór	Schwarz Fülöp
Ambrózy Béla	Keller Viktor
Reichard Jenő	Herbst Gyula
	Herbst Márk.

Adomány. Az Eperjesi Vöröskereszt-fiók-egylet javára az abosi búcsú alkalmával Hanusovszky Imre úr útján a nép által egybegyűjtött 100 korona folyt be, amelyért őszinte köszönetet mond özv. Semsey Boldizsárné elnök, Vogel Béla pénztáros.

Újraépített községek. Az Állami Segítőakció zborói építésvezetősége körletében ismét négy községet adott át az akció a lakosságnak, és pedig okt. 8-ikán Cserest, Czigliát, Kiskurimát, 9-ikén pedig Tapolylípót. Eddig a zborói építésvezetőség nehéz feladatának súlyos körülmények között legnagyobb részét már megoldotta, amennyiben a háborús vihar-verte, de hazánkhoz hű érzelmű rutén lakosság a következő községekben élvezi csöndes megelégedettségben a magyar állam és a nagylelkű magyar társadalom szeretetteljes, atyai gondoskodását: Zboró 78, Esztebnek 5, Esztebnek-huta 20, Komlóspatak 5, Ondavafő 18, Felsőpagony 23, Váradka 4, Alsópagony 43, Hutás 9, Miklósvölgye 6, Alsómerse 3, Felsőmerse 8, Cseres 11, Czigla 7, Kiskurima 18 és Tapolylípó 4. A számok a felépített normálházak számát jelentik. Az átadások mindegyikénél jelen voltak Szántó Mihály m. kir. főerdőtanácsos, az Állami Segítőakció helyi vezetője, a járási főszolgabírók, Szakmáry Géza a bártfai, illetőleg Gallotsik István a felsővízközi járásban, Blickhardt József m. kir. erdőmérnök, a zborói építésvető, továbbá az illetékes körök jegyzői és a lelkészek.

Bulgáriai követelések bejelentése. A kassai keresk. és iparkamara felhívja azokat a kereskedő és iparos cégeket, akiknek netán követelésük volna Bulgáriában megtelepedett ellenséges külföldi vállalatokkal szemben, hogy ezt a kamarával saját érdekükben a legsürgősebben közöljék.

Háború és béke. A legtöbb ember, aki a harctéren járt, mondhatja, hogy csak a szerencséjének köszönheti, hogy életben maradt... Békében éppen úgy, mint a háborúban egyaránt a „szerencsét” kell hajszolni. November 10-ikén kezdődik az új magy. kir. állami osztályos-játék s oly nyereségekkel kecsegtet, melyek gazdagokká teszik a nyerőket. Lányi és Társa bank- és váltóüzlete, Budapest, IV., Kígyó-tér 3. (Klotild-palota) készséggel küld prospektust és sorsjegyszámokat mindenkinek, hogy saját maga válassza ki a tetsző sorsjegyeket. Írjon még ma egy levelezőlapot e megbízható banknak.

Verseny-tárgyalás. Sárosvármegye alispánja a vármegyei irodaszer- és nyomtatvány-szükségletre ajánlati felhívást bocsátott ki. Ajánlattevők a feltételeket a vm. irodaigazgató-nál tudhatják meg. A verseny-tárgyalás időpontja **október hó 30-ikán** d. e. 10 órakor az alispáni hivatalban.

Fehér-kabaré az Olympiában. Mint értesülünk, az Olympia mozgóképszínházban állandó kabaré-előadások lesznek. Örömmel fogadtuk ezt a hírt annál is inkább, mivel nem a fővárosból kikoptak és más városokban elcsépelet műsorszámokkal, hanem teljesen új, eredeti és főleg helyi vonatkozású műsorrall mutatkozik be a társulat. Az igazgatóság úgy tervezi, hogy az egyes mozgóképelőadások között kabarészámokkal fogják szórakoztatni a közönséget. Szóval a rendes mozi-műsor is sorra kerül. Tekintettel a szakavatott vezetésre, és az ügyesen összeállított műsorra, reméljük, hogy az eperjesi közönség jóindulatul fogadja Eperjesnek ezen új szórakozóhelyét. Itt említjük még meg, hogy a helyi árak csupán néhány fillérrel lesznek felemelve. A tiszta jövedelem 5%-a a helyi ezredeknél felváltva jótékony célra 1:2 kiutalva. F.

Jótekonyság. Harant Ferenc Ladomér-vágásáról 30 koronát adományozott a sárosvármegyei hadiárvaínak.

Polgárórok hivatalos esküje. Pénteken tették le a főkapitány előtt az esküt Gregor Endre, dr. Kanyák Ferenc és Spányi Kálmán polgárórok, kik, tekintettel a rendőrhíányra, mindennap a piacot megvizsgálják, őrködnek a maximális árak betartására és ellenőrzik a vámoknál a falvakról bejövő árusokat, nehogy a közönség őket föltartóztassa. A főkapitány kéri a város közönségét, hogy nehéz szolgálatuk teljesítésében támogassa a polgárórokat s esetleges panaszaival forduljon hozzájuk.

Nyugtázás. Az eperjesi róm. kath. főtemplom orgonájára újabban a következők adakoztak: özv. Dobay Edéné 200 kor., dr. Csatóry Ágoston 100 kor., Augusztinyi József 20 kor., Zelény Menyhért 20 kor., Zsebráczky Géza 20 kor., Soltész János 15 kor., Anna 10 kor., Stalmach András 10 kor., az eperjesi ifjúság október 7-iki táncmulatságából 344 kor. 40 fill. Fogadják a nemesszívű adakozók leghálásabb köszönetemet. Eperjes, 1917. október 10. Zaborovszky Béla, pápai prael.

Tölgykéreg eladása. A tótsóvári m. kir. erdőhivatal a diósgyőri uradalomban termelt mintegy 742 métermáza tölgykéreg eladására pályázatot hirdet. Az ajánlatok legkésőbb október 22-ikén déli 12 óráig nyújtandók be a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál. Az árverés és szerződési feltételek, valamint ajánlati űrlap és boríték a tótsóvári erdőhivatalnál szerezhetők be. A kassai keresk. és iparkamara e körülményre érdekeltségének figyelmét felhívja.

Köszönetnyilvánítás. Tüchler Mórné úrnő 10 koronát adományozott az eperjesi Izr. Nőegylet népkonyhájának, melyet hálásan köszön az elnökség.

A szállító közönség figyelmébe. Az őszi erősebb árúforgalom lebonyolítása a béke-időben is nehéz feladatok elé állította a vasutakat. Még nehezebb ez a feladatuk most s hogy annak megfelelhessenek, nem nélkülözhetik az utazó és szállító közönség támogatását, melyet a közönségnek saját érdekében is meg kell adnia, hogy ezáltal a vasutak feladatát megkönnyítse. A könnyítésekre a legrövidebb útnak, fuvarerőnek felhasználása, okvetlenül nem szükséges szállítások mellőzése, vízi út igénybevétele, a vasúti kocsik teljes kihasználása, a gyorsárúként való feladásnak a szükség mértékéig korlátozása, kocsirakományok csoportosítása, a be- és kirakás gyorsítása és az utazásoknak lehető korlátozása adhat módot. Ezeknek felhasználása a forgalom megkönnyítésének és ezzel természetesen a közönségnek is rendkívüli érdeke, ennél fogva a kereskedelmi és iparkamara a maga részéről is azzal a kéréssel fordul a szállító és utazó közönséghez, hogy szállításiuk lebonyolításánál a fentiekben foglaltakat tartsák szem előtt s különösen oda törekedjenek, hogy a vasúti forgalom lebonyolítását a vasúti kocsik megfelelő kihasználása, a kocsik gyors be- és kirakása által megkönnyítsék.

Sárosvármegye területén nyugdíjas tanítónak

özv. A vall- és közokt. szeptember 15-ikén az 1917. évre egyszeri segélyt fog utalványozni nyugdíjintézet terhére segélyt, gyámpénzt) tanítóözevgy, illetve ellátásra való igényül szeptemberben még fe 800 korona nyugdíjig 1200 kor.-ig 280, 1400, 360, 1800 kor.-ig 400 kapnak. Tanítók özveg segélypénze 1200 koro 1600 korona segélypé szülőtlén árvák egyenk segélyek hivatalból, mi fognak megállapíttatni, érdekelteket az illetéke értesíteni. Csak azon felszólamlaniok, ha net kapnak azt meg s így hogy nevük tévedésből Eperjes, 1917. október

Tépepek készítése

Vöröskereszt-egylet e keresése folytán várme körlevelet intézett az is a tanulók tépést kész katonáink részére, m kereszt-kórház vattah felhívásra máris eredm mivel Blasohek Mária leányiskolai igazgatón tépést bocsátott e na kórház rendelkezésére. készítették a tépést, mel folytatják. Szolgáljon e iskoláknak is a haza v katonáink gyógykezelé készítésében.

Mellékfoglalkozás megnyén kir. tanfelügy János bártfai áll. el. is tanítási időn kívüli ó hivatalában segédkezh

Iskolai bútorok tési költsége. A vall a bártfai áll. polgári javítási és kiegészítési dylevezt 1047 koron. 209 kor. 40 fill.-t eng

Vadgesztenyéne gyűjtése iránt. A h mértéket öltő takarmán készitette a m. kir. minis mányhiány enyhítésére seket országszerte beg vezetésében résztvesz a l

Hadsegélyző Hivatala míg egyrésztől a fenti cét szolgálja, addig m az elesett hősök özveg alapját gyarapítsa. Ez elsősorban ismét a tar próbált és fényesen készségéhez folyamod tanítói-kar mindenegy gyermekekkel vidékén tessé egybe. A begyű szállításáról, amennyib meghaladjá, a Hadse

TANÜGY.

Körlevél.

3376 - 1917. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén tartózkodó valamennyi nyugdíjas tanítónak, tanítónőnek és tanító-özvegynek.

A vall.- és közokt.-ügyi miniszter úr f. évi szeptember 15-ikén kelt körrendelete szerint az 1917. évre egyszersmindenkorra eső *háborús segélyt* fog utalványozni minden, az orsz. tanítói nyugdíjintézet terhére ellátást (nyugdíjat, özvegyi segélyt, gyámpénzt) élvező tanító, tanítónő, tanítóözvegy, illetve árva részére, ha erre az ellátásra való igényük 1917. júliusban vagy szeptemberben még fennáll. Nyugdíjas tanítók 800 korona nyugdíjig 200, 1000 kor.-ig 240, 1200 kor.-ig 280, 1400 kor.-ig 320, 1600 kor.-ig 360, 1800 kor.-ig 400 korona háborús segélyt kapnak. Tanítók özvegyei, kiknek évi özvegyi segélypénze 1200 koronán aluli, 300 koronát, 1600 korona segélypénzig 360 kor.-t kapnak; szülőtlén árvák egyenként 120 kor.-t. A háborús segélyek hivatalból, minden külön kérés nélkül fognak megállapíthatni, melynek kiutalásáról az érdekelteket az illetékes m. kir. adóhivatal fogja értesíteni. Csak azon esetben szükséges tehát felszólamlaniok, ha netalán hónapok mulva sem kapnak azt meg s így valószínűnek látszanék, hogy nevük tévedésből kimaradt a névsorból.

Eperjes, 1917. október 2. SZABÓ ELEMÉR s. k.,
kir. tanfelügyelő.

Tépések készítése tanulókkal. Az Orsz. Vöröskereszt-egylet eperjesi fiókjának megkeresése folytán vármegyénk kir. tanfelügyelője körlevelet intézett az iskolákhoz oly célból, hogy a tanulók tépést készítsenek beteg és sebesült katonáink részére, mivel az eperjesi Vöröskereszt-kórház vattahiányban szenved. Ezen felhívásra máris eredményről számolhatunk be, mivel Blaschek Mária eperjesi ág. ev. polgári leányiskolai igazgató 3 kiló és 55 deka súlyú tépést bocsátott e napokban a Vöröskereszt-kórház rendelkezésére. Az iskola növendékei készítették a tépést, mely munkálkodásukat még folytatják. Szolgáljon ez követendő példának más iskoláknak is a haza védelmében megsebesült katonáink gyógykezelésére szükséges tépések készítésében.

Mellékfoglalkozás engedélyezése. Vármegyénk kir. tanfelügyelője megengedte Koscs János bártfai áll. el. iskolai tanítónak, hogy a tanítási időn kívüli órákon a város pénztári hivatalában segédkezessen.

Iskolai bútorok javítási és kiegészítési költsége. A vall.- és közokt.-ü. miniszter a bártfai áll. polgári iskola bútorzatának javítási és kiegészítési költségeire a már engedélyezett 1047 koronán felül pótlólag még 209 kor. 40 fill.-t engedélyezett.

Vadgesztenyének tanulókkal való gyűjtése iránt. A hazánkban mind nagyobb mértékű takarmányhiány arra a határozatra készítette a m. kir. minisztériumot, hogy a takarmányhiány enyhítésére a vadgesztenye terméseket országszerte begyűjtse. A gyűjtés szervezésében résztvesz a honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala is, melynek célja, hogy míg egyrészt a fenti fontos nemzetgazdasági célt szolgálja, addig másrészt munkásságával az elesett hősök özvegyei és árváinak segélyalapját gyarapítsa. Ezen céljának elérésében elsősorban ismét a tanítói-kar oly sokszor kipróbált és fényesen bevált hazafias áldozatkészségéhez folyamodik, amikor arra kéri a tanítói-kar mindenegyes tagját, hogy a tanulógyermekkel vidékén a vadgesztenyét gyűjtse egybe. A begyűjtött vadgesztenyének elszállításáról, amennyiben az az egy métermázsát meghaladja, a Hadsegélyző Hivatal gondos-

kodik; egy métermázsánál kisebb mennyiséget pedig épp úgy, mint a gyógynövényeket, szertetadományként postán kéri beküldeni. A vadgesztenye gyűjtésével járó költségek megtérítéséről a begyűjtött vadgesztenye kilogrammjáért, bármily mennyiségben küldetik be, 20 fillért fizet buzgó gyűjtőinek. A vadgesztenye gyűjtésére vonatkozó mindennemű megkeresés és értesítés a honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala gyógynövény-osztályához Budapest, V., Akadémia-utca 17. intézendő. Az ügyben kifejtett tevékenységről és annak eredményéről az iskolák részéről egyidejűleg a vármegyei kir. tanfelügyelőség értesítendő.

Többtermelés érdekében. A már több mint három év óta pusztító háború nemcsak nagymérvű véráldozatot követelt és még követel a nemzetől, hanem erős megpróbáltatásnak tett ki bennünket is, kik itthon maradtunk. A társadalom új életviszonyok közé sodródott, melyekbe nemcsak bele kell törődnünk, hanem szükséges az is, hogy a minden téren előállott új helyzettel számoljunk is. A „többtermelés” jelszava alatt ismert közgazdasági törekvés csak úgy vezet célhoz, ha helyes irányítás mellett megtanuljuk nemcsak a minél intenzívebb gazdálkodás ismereteit, hanem elsajátítjuk a gazdasági konjunktúrák minél teljesebb kiaknázását is. Nemcsak a termelés fokozása fontos, terményeinknek minél gyorsabb értékesítése szempontjából a legkedvezőbb időben való feldolgozásában rejlik a modern gazdálkodás fortélya és ereje. A háború előtti gazdálkodási rendszert új rendszernek kell váltania, hogy a háború okozta értéktolódásokat kiegyenlíthessük. Miután az alsófokú mezőgazdasági szakoktatás révén a jövő nemzedék szakismereteinek megalapozása népoktatásunk jelenlegi rendszere mellett a tanítói-karnak képezi hivatását s reá hárul az a magas, de nehéz feladat, hogy nemcsak az ismétlődő iskolában, hanem minden adandó alkalommal egyrészt a tanulóifjúságnak vérebe oltsa be az okszerű gazdálkodás szükségét és ismereteit, másrészt mint általában a közönségnek első sorban hivatott tanácsadója, irányító befolyást gyakoroljon gondolkodási rendszerére, — szükséges, hogy a tanítói-kar is lépést tartson a kor haladásával. Ámde maga is híjján van olyan eszköznek, mely a gazdálkodásnak napról-napra új eredményeit megismertetné. E hiányon segítő, kismagyar *Kempelen Béla* elhatározta, hogy 1918. január 1-jétől GAZDAVILÁG cím alatt kétheti időközökben megjelenő szaklapot indít, melyben a modern gazdálkodás körébe vágó elméleti és főképen gyakorlati irányú cikkeken kívül közölni fog minden oly mozzanatot, mely a fentebbi szempontokból figyelembe veendő. A lap előfizetési ára tanítóknak, iskoláknak egész évre 16, félévre 8, negyedévre pedig 4 korona. Azon gyakorlati irányú és szükségképpen méltató törekvés folytán, melyet a kiadandó gazdasági irányú lap hivatva van szolgálni, tekintettel a lakosság zömének mezőgazdasággal való foglalkozására, nemcsak szükséges, hanem elvárható is, hogy az említett lap a tanerők, illetőleg az iskolák részéről felkaroltassék. A beiratási díjakból vagy akár más alapról is a lapra való előfizetés minden körülmények között megteendő, s a megrendelések illetőleg, a lapra való előjegyzések annak szerkesztőségéhez, Budapest, VIII., József-körút 2. címen még ezévi október végéig eszközzendők, miről egyidejűleg a vm. kir. tanfelügyelői hivatal is értesítendő. Megemlítjük még, hogy a lap szerkesztősége kéri a tanítói-kart, hogy munkatársként is hozzáállani sziveskedjék, előre biztosítván a tanító-ságot, hogy jogos érdekeit a lap hasábjain mindenkor a legnagyobb igyekezettel és szeretettel fogja képviselni.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági és közéleti tudnivalók.

Közli H.J.

Ezen rovatban közölni fogjuk a kormányintézkedéseket, röviden és a gyakorlati élet szempontjából könnyen érthető módon előadva azon célból, hogy olvasóközönségünket megkíméljük a rendeletek labirintusában való tévelygéstől, aminek, sajnos, a mai háborús világban minden halandó ki van téve.

A burgonyarendeletről.

A kormány az ezévi burgonyatermést az egész országban zár alá vette, ami azt jelenti, hogy senki, burgonyatermésének egyetlen gumójával sem rendelkezhet szabadon, az egész termés közszükségleti célokra lesz felhasználva. Az egész rendelet két részre osztható: Az egyik a termelők, a másik a fogyasztók érdekeit érinti. I. A termelőkre vonatkozólag szigorúan megjelöli a rendelet, hogy burgonyát az alább felsorolt fejadagokon és vetőmagon, valamint állati takarmányon felül senki nagyobb mennyiséget vissza nem tarthat, de a felesleget is csak bevásárlási igazolvánnyal rendelkező feleknek adhatja el. És pedig az étkezési burgonyát mm.-ként 22 kor., a nem étkezési burgonyát mm.-ként 20 kor. árban nov. 30-ikáig. Későbbi szállításoknál a burgonya aránylagosan magasabb árú. II. Fogyasztókra nézve pedig szigorúan megszabja a rendelet a fejadagokat, és kötelezi a fogyasztókat arra, hogy csak vásárlási igazolványok előmutatása mellett vásároljanak. Ha a termelő a gazdasági és házi szükségletén felüli burgonyamennyiségét okt. 15-ikéig a vármegyei gazdasági felügyelőnél önként eladásra fel nem ajánlja, ez esetben burgonyája 22, illetve 20 kor. árnak 20%-át tevő büntetéspénz levonása mellett fog átvétetni, de csak azon esetben, ha bebizonyosodik róla, hogy nem rossz szándékból nem jelentette be felesleges készletét eladásra; ha azonban bebizonyítható az eltitkolás szándéka, ez esetben az egész nélkülözhető burgonyakészlete el lesz kobozva, ezenfelül pedig az ilyen termelőre a büntető rendelkezések is érvényben maradnak, ami igen nagy kártérítési összegben, elzárásban és pénzbüntetésben nyilvánulhat. Figyelmeztetjük tehát az összes termelőket, hogy a legszigorúbban vessenek számot igénybevehető burgonyaszükségletük és nélkülözhető készletük felett, mert a mostani nehéz viszonyok közt a kormánynak minden burgonyagumóra szüksége van, és a megtevesztőkkel szemben a legszigorúbb megtorlással fog élni.

Sárosvármegyében az alábbiak szerint vehető igénybe a burgonya:

I. **Termelő saját burgonyaterméséből visszatarthat az új burgonyatermésig terjedő időre:**
1. *házi szükséglete* címén: a) nehéz testi munkát végző felnőtt családtagok és ellátandók részére személyenként 270 kg.-ot, b) egyéb ellátandók részére személyenként 150 kg.-ot;

2. *gazdasági szükséglet* címén: a) vetőmagra katasztrális holdanként, a helyi szokásokhoz képest 10 mm.; b) takarmányozás címén csak a legkivételesebb esetekben és csak ott, hol egyéb takarmányhiány miatt állatok másképp el nem tarthatók, hízósértésenként 4 mm., egyéb sertésenként 1 mm., tejelőtehenenként 2 mm. tojásmagyságúnál kisebb burgonyából; c) időszakos és gazdasági munkások részére, az ellátásuk idejére, de legfeljebb három havi havi 30 kg.-ot; d) cselédek részére a cseléd-szerződésben kikötött mennyiséget, amennyiben az az 1. a) és b) alatti adagokat meg nem haladja.

II. **Nem termelő** vagy olyan termelő, kinek termése az 1. a) és b) pontok alapján meg-

